

Η απώτερη καταγωγή της οικογένειας

Σύμφωνα με την οικογενειακή παράδοση, η απώτερη καταγωγή της οικογένειας Δίγκα είναι από το χωριό Δραζίλοβο. Το Δαρσίλοβο, ή Δραζίλοβο ή Ντραζίλοβο συμπεριλαμβάνεται στα εκλιπόντα χωριά της περιοχής της Νάουσας και βρισκόταν “επί των κλιτύων της Δούρλιας”, στη μέση της απόστασης ανάμεσα στην Νάουσα και την Έδεσσα. “Του χωρίου τούτου, ερείπια σώζονται μόνον σήμερα”, έγραφε προ πολλών ετών ο Ευστάθιος Στουγιαννάκης¹.

Μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα, στο Δραζίλοβο, οι κάτοικοι κατεργάζονταν τα μάλλινα υφάσματα, βοηθούμενοι από την πηγή του χωριού, που είχε άφθονο νερό. Εκεί είχαν στήσει υδροκόπανους, κοινώς μπατάνια².

Τα υφάσματα αυτά τα εμπορεύονταν οι ίδιοι, τόσο στη Νάουσα όσο και στην Έδεσσα, με την οποίαν επίσης συνδέονταν με αμαξητό δρόμο. Επίσης, κατά τις αναγκαίες για την εμπορία των υφασμάτων μετακινήσεις τους, ασχολούνταν και με τη συγκέντρωση και το εμπόριο του σποσαμέλαιου, περνώντας από σημεία που υπήρχαν υδρόμυλοι³. Επί Αλή Πασά, το χωριό μετατράπηκε σε τσιφλίκι και από τότε αρχίζει η παρακμή του⁴. Το 1812, ο στρατός του Αλή Πασά εκκενώνει τη Νάουσα, αλλά εξακολουθεί να κατέχει το Δραζίλοβο⁵.

Οι 450 ελληνικές οικογένειες του χωριού, οι οποίες ήταν ολαβόφωνες, συμμετείχαν αποφασιστικά στην επανάσταση του 1821. Σώμα 120 αντρών έλαβε μέρος στις μάχες υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Γάτσου και οι σαράντα από αυτούς σκοτώθηκαν πολεμώντας κατά την καταστροφή της Νάουσας. Μετά τη συντριβή της επανάστασης, το χωριό ερημώθηκε. Μερικοί Δραζιλοβίτες κατέφυγαν στην Έδεσσα, οι περισσότεροι όμως εις τα μέρη των Σερρών, του Μελενίκου και της Τζουμαγιάς, “ένθα εγκατασταθέντες σώζονται έτι και νυν υπό την επωνυμίαν Πουλιβάκαι”, σημειώνει ο Στουγιαννάκης⁶.

Μεταξύ των φυγάδων, ήταν και ο προπάππος του Δημητρίου Δίγκα. Δεν γνωρίζουμε όμως αν κατέφυγε απευθείας στη Θεσσαλονίκη, ή αν ακολούθησε το κύριο ρεύμα των συμπατριωτών του προς το βίλαετι των Σερρών, εκδοχή που είναι και η πιθανότερη, διότι δεν βρίσκουμε ίχνη των προγόνων του Δημητρίου Δίγκα στο φορολογικό κατάστιχο της Θεσσαλονίκης, των αρχών της δεκαετίας του 1830.

Οι πρόγονοι: Τα ίχνη της οικογένειας Δίγκα

Ο Δημήτριος Δίγκας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1876, από γονείς Θεσσαλονικείς. Ο πατέρας του ήταν ο Γεώργιος Δίγκας και η μητέρα του η Ευδοκία, το γένος Αλεξιάδου. Δυστυχώς, ο Γεώργιος Δίγκας, που ασκούσε το επάγγελμα του δικολάβου, πέθανε έξι μήνες μετά τη γέννηση του γιου του. Έτσι, το 1877, το βρέφος με τη μητέρα του επιστρέφουν στη Θεσσαλονίκη.

Δεν γνωρίζουμε το όνομα του παππού του Δημητρίου Δίγκα, από την πλευρά του πατέρα του. Κατά την οικογενειακή παράδοση, ο παππούς αυτός είχε ένα σπίτι πίσω από το ιερό της Αγίας Σοφίας, στη συμβολή των σημερινών οδών Αλεξάνδρου Σβάλου (πρώην Κισσάβου, Πολωνίας και Πρίγκηπος Νικολάου) και Πατριάρχου Ιωακείμ. Οι δρόμοι αυτοί βέβαια δεν υπήρχαν την εποχή στην οποία αναφερόμαστε. Δεν γνωρίζουμε όμως από πότε κατοικούσε ο παππούς του Δημητρίου Δίγκα στην περιοχή αυτήν, η οποία διαμορφώθηκε πολύ αργότερα από την παιδική ηλικία του Δημητρίου.

Ποιος ήταν, όμως, ο εκ πατρός παππούς του Δημητρίου Δίγκα; Το ερώτημα δεν είναι εύκολο να απαντηθεί, για τον απλούστατο λόγο ότι στην Τουρκία (μέχρι το 1930) δεν υπήρχαν σταθερά επίθετα, τα οποία να χρησιμοποιούνται υποχρεωτικώς εκ του νόμου. Συνέβαινε έτσι, όχι μόνο τα παιδιά του ίδιου πατέρα να φέρουν διαφορετικά προσωνύμια, αλλά και το ίδιο πρόσωπο να καταχωρίζεται διαφορετικά, από πηγή σε πηγή, διότι ο απογραφέας είχε υπόψη του, κάθε φορά, διαφορετικά χαρακτηριστικά του απογραφομένου. Ίσως για αυτό, στον κατάλογο του στρατολογικού αντισκώματος του έτους 1865, ο οποίος περιλαμβάνει ολόκληρο τον άρρενα χριστιανικό πληθυσμό της Θεσσαλονίκης, δεν αναφέρεται κανένα πρόσωπο με το επίθετο Δίγκας⁷. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο παλαιότερος αυτός Δίγκας δεν λεγόταν έτσι, ούτε ότι δεν ζούσε στη Θεσσαλονίκη. Σημαίνει ότι ο απογραφέας τον περιέλαβε στον κατάλογο με άλλο προσωνύμιο, προφανώς με το πατρώνυμό του, όπως συνηθιζόταν τότε.

Την απορία μας την λύνει μία βιβλιογραφική σημείωση. Το 1850, τυπώνεται στο τυπογραφείο του Μιλτιάδη Γκαρπολά ένα βιβλίο, με τίτλο “Επιτάφιος Θρήνος, ήτοι Ακολουθία του Όρθρου του Αγίου και Μεγάλου Σαββάτου”, το οποίο περιέχει “τον εν Τριωδίω Κανόνα, τα Εγκώμια, την εν τω τέλει προφητείαν, τον Απόστολον κτλ.”. Πρόκειται για την έκτη έκδοση του έργου, η οποία πραγματοποιείται “εις ύμνον του υπέρ ημών ταφέντος και αναστάντος

Χριστού του Θεού ημών, και εις ευχερεστέραν χρήσιν των εν ταις Αγίαις του Θεού Εκκλησίαις βουλομένων ψάλλειν αυτήν”. Η έκδοση “επιμελώς ήδη διορθωθείσα και εκδοθείσα παρά Αλεξάνδρου Κωνσταντίνου του Πελοποννησίου”, πραγματοποιείται *φιλοτίμω δαπάνη του εντιμοτάτου κυρίου Κωνσταντίνου Γ. Ντίγκα του εκ Ναούσης*⁸.

Ποιος είναι ο “εντιμότατος” κύριος Κωνσταντίνος Ντίγκας του Γ[εωργίου], που κατάγεται από τη Νάουσα και έχει την οικονομική άνεση να χρηματοδοτήσει την έκδοση ενός βιβλίου με ψαλμούς; Δεν είναι δύσκολο να αναγνωρίσουμε την πρώτη μορφή του οικογενειακού επιθέτου “Δίγκας” και την καταγωγή από την Νάουσα.

Στον κατάλογο του στρατολογικού αντισηκώματος του 1865 (δέκα πέντε χρόνια μετά την έκδοση του βιβλίου), δεν υπάρχει το προσωνύμιο “Ντίγκας”. Υπάρχει όμως ο **Κωνσταντίνος Γεωργίου, ψάλτης**, φορολογούμενος στην ενορία του Αγίου Υπατίου, ο οποίος βρίσκεται σε μεσαία οικονομική κατάσταση, αν κρίνουμε από το γεγονός ότι πληρώνει αντισήκωμα 60 γρόσια, έναντι μέσου όρου 46 γροσίων⁹. Αναμφίβολα, τα δύο αυτά πρόσωπα πρέπει να ταυτισθούν. Ο ψάλτης του Αγίου Υπατίου πρέπει να είναι το ίδιο πρόσωπο με τον χορηγό του βιβλίου, αν κρίνουμε από το περιεχόμενο του τελευταίου και από το γεγονός ότι φέρει το ίδιο όνομα και το ίδιο επίθετο.

Οπωσδήποτε, η ιδιότητα του ψάλτη και η αγάπη του προς την ψαλτική και τη θρησκευτική παιδεία, δείχνει άνθρωπο μορφωμένο. Το γεγονός ότι δεν αναφέρεται με άλλο επαγγελματικό προσδιορισμό στα 1865, δείχνει ότι η ψαλτική ήταν το κύριο επάγγελμά του. Ο ψάλτης Κωνσταντίνος δεν ανευρίσκεται μεταξύ των κατοίκων της Θεσσαλονίκης, που συμπεριλαμβάνονται στο φορολογικό κατάστιχο του 1831-1835¹⁰. Υπάρχουν δύο πρόσωπα με το όνομα Κωνσταντίνος, τα οποία κατάγονται από την Νάουσα και των οποίων ταιριάζει η ηλικία, όχι όμως και το επάγγελμα. Καταλήγουμε, λοιπόν, στο συμπέρασμα ότι ο Κωνσταντίνος Ντίγκας ήρθε στη Θεσσαλονίκη στην περίοδο 1835-1850, πιθανόν από την περιοχή των Σερρών, στην οποία είχαν καταφύγει οι ομοχώριοι και ίσως συγγενείς του Δραζηλοβίτες, γνωρίζοντας ήδη την ψαλτική, και εγκαταστάθηκε, τότε, στην ενορία του Αγίου Υπατίου (Παναγίας Δεξιάς).

Όταν ο γιος του, ο Γεώργιος, πήγε στην Αθήνα, είναι πολύ πιθανόν ότι “εξελλήνισε” τα πρώτα γράμματα του πατρικού προσωνυμίου του και από εκεί και έπειτα η οικογένεια παραμένει γνωστή ως οικογένεια Δίγκα.

Οικογένεια Αλεξιάδη

Η χήρα Ευδοκία Δίγκα είχε την τύχη να βοηθηθεί στην διαπαιδαγώγηση του μικρού γιου της από τον αδελφό της, Κωνσταντίνο Αλεξιάδη. Η οικογένεια Αλεξιάδη ανήκε στις παλαιές οικογένειες της ενορίας της Παναγούδας, γειτονικής προς τον Άγιο Υπάτιο. Ο Κωνσταντίνος Αλεξιάδης εξελέγη, μάλιστα, στο κατεξοχήν τιμητικό λειτούργημα του επιτρόπου του ναού της Παναγούδας, στις 11 Οκτωβρίου 1887¹¹. Υπηρέτησε επί πολλά έτη ως αρχιλογοιστής της Ι. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης και τύγγανε μεγάλου σεβασμού από τους Θεσσαλονικείς. Διετέλεσε γενικός γραμματέας της Φιλοπτώχου Αδελφότητας Ανδρών Θεσσαλονίκης, του αρχαιότερου αυτού ιδρύματος της πόλεως, και ανήκε στον σκληρό πυρήνα της Ελληνικής Κοινότητας της Θεσσαλονίκης.

Τα μαθητικά χρόνια

Δεν γνωρίζουμε πολλά για τα μαθητικά χρόνια του Δημητρίου Δίγκα. Η οικογενειακή παράδοση έχει διασώσει την πληροφορία ότι ήταν εξαιρετικός μαθητής. Το 1882-1883, που πήγε στο δημοτικό σχολείο, οι επιλογή ήταν μόνο μία: Η κεντρική αστική σχολή, η οποία βρισκόταν στη συνοικία του Αγίου Αθανασίου, στο ύψος της σημερινής οδού Ολύμπου. Από τη συνοικία της Παναγούδας, όπου βρισκόταν το οικογενειακό σπίτι της οικογένειας Αλεξιάδη (η αυλή του ήταν σε επαφή με τον ναό της Παναγούδας), ο μικρός Δημήτριος (ο αποκαλούμενος στην οικογένεια αλλά και από τον φιλικό και κοινωνικό κύκλο “Δημητράκης”) έπρεπε να ανηφορίσει την οδό Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, μέχρι την παλαιά οδό Αριστοτέλους, στη γωνία των σημερινών οδών Ολύμπου και Ιασωνίδου, που τότε την έλεγαν Τσελεμπί Μπακάλ, από το όνομα ενός παντοπώλη. Η συνοικία του Αγίου Αθανασίου, την οποίαν έπρεπε να διασχίσει, ήταν πλήρως ελληνική, ενώ στην Κεντρική Αστική Σχολή φοιτούσαν πάνω από 500 μαθητές. Στο γειτονικό Παρθεναγωγείο, που βρισκόταν εκεί που σήμερα είναι το 17ο Λύκειο (πρώην Ε΄ Θηλέων), φοιτούσαν άλλα 800 κορίτσια¹². Εκατοντάδες παιδιά, λοιπόν, γέμιζαν τους δρόμους, με την αυστηρή επίβλεψη των δασκάλων και των παιδονόμων, που διέθεταν τότε τα σχολεία. Παρ’ όλα αυτά, συνέβαιναν και παρατράγουδα:

“Μαθηταί τινες ανήθικοι εν τοις κατά την συνοικίαν του Αγίου Αθανασί-

ου παντοπωλείοις του Δημητρίου και του Αχιλλέως, κατά πάσαν εσπέραν εξακολουθητικώς συνεργόμενοι, εις διάφορα ατοπήματα εξωκείλουσι. Προς δε τας εκείθεν διερχομένας νεανίδας ασχημόνως εκφραζόμενοι, αυτοδικαίως προκαλούσι τα πικρά παράπονα των πέριξ εντίμων οικογενειών δια την τοιαύτην επιλήψιμον αυτών συμπεριφοράν, τας χρυστάς του δημοσίου ελπίδας ούτω διαφεύδοντες εν παντελή βεβαίως αγνοία των γονεών, κηδεμόνων και διδασκάλων αυτών, ων την σύντονον μέριμναν φιλαδελφώς επικαλούμεθα προς άρσιν του τοιούτου σκανδαλώδους ατοπήματος εν ου δέοντι, αποφεύγοντες να σπλητεύσωμεν δημοσίως σήμερον τα ελλόγιμα αυτών ονόματα”, γράφει ο “Φάρος της Μακεδονίας” στις 21 Απριλίου του 1882¹³, όταν ο Δημητράκης φοιτούσε στην πρώτη τάξη του δημοτικού σχολείου, (ή, όπως λέγονταν τότε, της “Αστικής Σχολής”).

Στην πρώτη τάξη, ο Δημήτριος διδασκόταν δεκαπέντε ώρες την εβδομάδα Ελληνικά, τρεις ώρες Θρησκευτικά και τέσσερις ώρες Αριθμητική. Επίσης, έκανε δύο ώρες γυμναστική και δύο ώρες ωδική. Συνολικά, δηλαδή, το πρόγραμμα κάλυπτε είκοσι έξι ώρες την εβδομάδα και επιπλέον, βέβαια, τον εκκλησιασμό της Κυριακής. Το βασικό διδακτικό βιβλίο που χρησιμοποίησε ήταν η “Κλεις της αναγνώσεως” του Α. Αργυρού¹⁴.

Σταδιακά, σε κάθε ανώτερη τάξη της Αστικής Σχολής, το διδακτικό πρόγραμμα γινόταν βαρύτερο. Στην Έκτη Τάξη, η διδασκαλία έφτασε τις τριάντα εφτά ώρες την εβδομάδα, που εκτός από Ελληνικά και Θρησκευτικά, περιλάμβαναν Αριθμητική, Γεωμετρία, Γεωγραφία, Γενική Ιστορία, Φυσική Ιστορία, Φυσική Πειραματική, Ωδική, Ιχνογραφία και Γυμναστική. Τα διδακτικά βιβλία της Έκτης ήταν η “Μερόππ” του Δ. Βερναδάκη, η “Συλλογή ποιημάτων” του Ν. Γερμανού, η “Εγκυκλοπαιδεία, έτη Ε΄ και Στ΄”, του Χαρίσιου Πούλιου, η “Τοπογραφία Θεσσαλονίκης”, του Γ. Μωραϊτόπουλου και, βέβαια, η Καινή Διαθήκη¹⁵.

Από το 1888 ως το 1894, ο Δημήτριος Δίγκας φοίτησε στο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, το ανώτερο, την εποχή εκείνη, εκπαιδευτικό ίδρυμα της Μακεδονίας. Στο σχολικό έτος 1888-1889, όταν ο Δημήτριος γίνεται “γυμνασιόπαις”, στο Γυμνάσιο εγγράφονται 48 μαθητές, από ολόκληρη τη Μακεδονία. Τα δύο πρώτα χρόνια, ο Δημήτριος φοίτησε στο παλαιό κτίριο του Γυμνασίου, που βρισκόταν δίπλα στην Αγία Σοφία, στη γωνία των οδών Πρασασάκη

και Κεραμοπούλου. Το κτίριο ανήκε στην οικογένεια Πρασακάκη και είχε παραχωρηθεί στην Ελληνική Κοινότητα για να στεγάσει το γυμνάσιό της. Το καλοκαίρι της δεύτερης προς την τρίτη τάξη, και συγκεκριμένα τον Αύγουστο του 1890, συνέβη το συγκλονιστικό γεγονός της πυρκαγιάς της πόλης. Ανάμεσα σε άλλες καταστροφές, το κτίριο του Γυμνασίου κάηκε. Έτσι, στην Τρίτη και στην Τετάρτη τάξη του Γυμνασίου, ο νεαρός μαθητής κατηφόριζε προς την προσωρινή εγκατάσταση του σχολείου του, που βρισκόταν κοντά στη Μητρόπολη. Περνούσε ανάμεσα από καμένα κτίρια και εργοτάξια, που άνοιγαν καινούργιους δρόμους και φάρδαιναν τους παλιούς. Στην Πέμπτη τάξη φοίτησε στην οικία Καρίπη, όπου είχε μεταφερθεί το Γυμνάσιο, η οποία βρισκόταν κοντά στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου. Το Σεπτέμβριο του 1893 ολοκληρώθηκε το νέο, λαμπρό με τα δεδομένα της εποχής, κτίριο του Γυμνασίου, στην οδό Εγνατία. Το κτίριο αυτό υπάρχει και σήμερα (Εγνατία 128) και στεγάζει και πάλι γυμνάσια, αλλά είναι ευρύτερα γνωστό ως πρώην Οικοκυρική Σχολή. Ο τελειόφοιτος Δημήτριος είχε την τύχη να φοιτήσει στο κτίριο αυτό, που απείχε μόλις σαράντα μέτρα από το σπίτι όπου κατοικούσε με τη μητέρα του Ευδοκία και τον θείο του, Κωνσταντίνο Αλεξιάδη. Το Γυμνάσιο, την εποχή εκείνη, δεν είχε πρόσοψη στην Εγνατία, διότι ο δρόμος αυτός ήταν πολύ στενότερος. Ανάμεσα στην Εγνατία και το γυμνάσιο υπήρχαν δύο κτίσματα, το ένα από τα οποία ήταν το κηροπωλείο της κοινότητας. Όλος ο χώρος του γυμνασίου και των βοηθητικών κτισμάτων ήταν περιτειχισμένος, για λόγους ασφαλείας¹⁶.

Ο Δημήτριος Δίγκας υπήρξε και στο Γυμνάσιο άριστος και επιμελής μαθητής. Φίλος επιστήθιος και συμμαθητής του, ήταν ο πρώτος εξάδελφός του, ο Δημοσθένης Χαρδαλιάς, ο γνήσιος πατέρας του Νίκου Δίγκα-Χαρδαλιά. Ο Δημοσθένης ήταν γιος του Νικολάου και της Ευθυμίας Χαρδαλιά, η οποία υπήρξε η αμφιθαλής αδελφή της Ευδοκίας Δίγκα και του Κωνσταντίνου Αλεξιάδη. Στη νεανική συντροφιά συμμετείχε και η αδελφή του Δημοσθένη, η Ελίζα Χαρδαλιά. Η οικογένεια Χαρδαλιά ήταν, εκείνη την εποχή, εγκατεστημένη στην ενορία του Αγίου Νικολάου. Ο κορυφαίος της οικογένειας, ο Γεώργιος Χαρδαλιάς ήταν, τότε, μέλος της Κοινοτικής Αντιπροσωπείας, ενώ το 1894 εξελέγη Πρόεδρος της Φιλοπτώχου Αδελφότητας Ανδρών.

Ο Θωμάς Χαρδαλιάς έκτισε διώροφη κατοικία στην οδό Αποστόλου

Παύλου στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, όπου εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του (η οικία αυτή έλαβε αργότερα αριθμό 27).

Ο Δημήτριος Δίγκας και ο Δημοσθένης Χαρδαλιάς, όπως και ο άλλος συμμαθητής και στενός φίλος τους, μετέπειτα Δήμαρχος Θεσσαλονίκης Νικόλαος Μάνος, είχαν επίσης την τύχη να γνωρίσουν εξαιρετικούς δασκάλους. Κατά την εξαετή φοίτησή τους στο Γυμνάσιο, διετέλεσαν Γυμνασιάρχες οι Ν. Νικολαΐδης, Ι. Δέλλιος και ο Αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Ωρολογάς¹⁷. Το σχολικό τους πρόγραμμα ήταν πολύ βαρύ. Τα μαθήματα του Γυμνασίου περιλάμβαναν: Θρησκευτικά, Αρχαία Ελληνικά, Νέα Ελληνικά, Γαλλικά, Μαθηματικά και Κοσμογραφία, Ιστορία, Γεωγραφία, Φυσικά, Φιλοσοφία, Τουρκικά, Λατινικά, Καλλιγραφία και Γυμναστική. Στην Έκτη Τάξη, το πρόγραμμα περιλάμβανε 35 ώρες διδασκαλίας. Από αυτές, 10 ώρες διδάσκονταν Ελληνικά, 3 ώρες Τουρκικά, 2 ώρες Γαλλικά, 2 ώρες Λατινικά και 9 ώρες Μαθηματικά και Φυσικά¹⁸.

Μεταξύ των τελειοφοίτων του 1894 και συμμαθητών του Δημητρίου Δίγκα, συμπεριλαμβάνονταν οι: Δ. Δεσποτίδης, ο οποίος διετέλεσε επί δεκαετίες λογιστής της Ιεράς Μητροπόλεως, ο εκπαιδευτικός Ε. Στουγιαννάκης και οι παλαιοί Θεσσαλονικείς Χριστόδουλος Οικονόμου, Ιωάννης Τόσκα, Βασ. Παναγιωτάκης, Ανέστης Αντωνιάδης, Ιωάν. Αναγνωστόπουλος, Αθαν. Οικονόμου, Αντώνιος Παλαμίδης, Δημοσθένης Μαργαρίτης και άλλοι.

Η αγάπη για το θέατρο

Μετά το πέρας των γυμνασιακών σπουδών τους, ο Δημήτριος Δίγκας και ο Δημοσθένης Χαρδαλιάς συμμετέχουν σε θεατρικές παραστάσεις, με μια ερασιτεχνική ομάδα που ίσως ήταν η πρόδρομη μορφή του “Ομίλου Φιλομούσων”¹⁹. Η ομάδα αυτή, που την αποτελούν, εκτός από τους δύο εξαδέλφους, και οι συμμαθητές τους Μπτόπουλος Π. Κυριάδης και Πάτροκλος Μπέλος, παρουσιάζει το 1895 στο σπίτι του γιατρού *Κυριάδη*, στην οδό Μόδη 6, τη θεατρική παράσταση “Σουζάνα Υμβέρτ”²⁰.

Ο νεαρός Δημητράκης έπρεπε να περιμένει να τελειώσει το σχολείο, για να ασχοληθεί, έστω και ερασιτεχνικά, με το θέατρο, για τον απλό λόγο ότι η διεύθυνση του Γυμνασίου δεν επέτρεπε την συμμετοχή σε θεατρικές παραστάσεις. Το Φεβρουάριο του 1894, ενώ ετοιμάζονταν για να αποφοιτήσουν, οι